

Zpráva o šetření ve věci výkonu sociálně-právní ochrany a kolizního opatrovnictví nezletilých Adama a Bedřicha

Na veřejného ochránce práv se obrátil pan A., bytem xxxxxxxxxx (dále také „stěžovatel“).

Stěžovatel nesouhlasil s postupem Městského úřadu Tábor (dále také „OSPOD“). Ten jako kolizní opatrovník zastupoval jeho syny Adama (nar. xxxx) a Bedřicha (nar. xxxx) v soudním řízení o úpravu jejich styku s mateřskými prarodiči. Stěžovatel uvedl, že o chlapce pečuje od doby, kdy jejich matka zemřela. Se stykem mateřských prarodičů se syny souhlasil a nechtěl mu bránit, avšak nesouhlasil s jeho rozsahem. Vadilo mu především, že četný styk i přístup prarodičů narušovaly jeho právo na výchovu synů.

Z mého pověření zahájila moje zástupkyně šetření postupu OSPOD.

Od 1. července 2022 jsem převzal další vyřizování podnětu a vydávám tuto zprávu o šetření.

A. Shrnutí závěrů

V rámci šetření jsem se zabýval těmito body:

- Postupem OSPOD při výkonu sociálně-právní ochrany dětí. Zabýval jsem se tím, jak OSPOD řešil případné konflikty prarodičů s otcem a styk prarodičů s chlapci v rámci výkonu sociálně-právní ochrany. Z podnětu stěžovatele a jeho doplnění bylo zřejmé, že OSPOD chlapce vyhodnotil jako ohrožené děti. Hodnotil jsem tedy, zda přijal adekvátní opatření k ochraně dětí, zejména s ohledem na neshody prarodičů s otcem.
- Postupem OSPOD při výkonu kolizního opatrovnictví chlapců. Posuzoval jsem, zda OSPOD řádně vyhodnotil nejlepší zájem chlapců ve vztahu k úpravě jejich styku s mateřskými prarodiči.

Po provedeném šetření jsem dospěl k závěru, že se OSPOD ve svém postupu nedopustil žádného pochybení. Podrobnosti uvádím níže.

B. Skutková zjištění

Po rozvodu rodičů v roce 2015 svěřil soud chlapce do péče matky. Se stěžovatelem se chlapci pravidelně stýkali. Matka chlapců zemřela v lednu 2020. Kvůli jejímu závažnému onemocnění jí do té doby s péčí o chlapce vypomáhali její rodiče. O chlapce také ve větší míře pečoval jejich otec. Po smrti matky přešli chlapci do péče otce.

Od března 2020 se mateřští prarodiče obraceli na OSPOD. Uváděli, že o děti pečovali společně s otcem. Poukazovali však na problémy při domluvě s ním. Obávali se, aby se je otec nesnažil ze života chlapců vytěsnit. Prarodiče OSPOD opakovaně upozorňovali na nevhodné prostředí a výchovné metody otce – měl na chlapce křičet a fyzicky je trestat. OSPOD tato oznámení prověřil místním šetřením v domácnosti otce. Prarodiče navštívili s chlapci v dubnu a v květnu 2020 bez vědomí a souhlasu otce psychologku, která s chlapci mluvila a ve své zprávě se kriticky vyjadřovala k výchovným metodám otce.

OSPOD k řešení situace chlapců uspořádal v červnu 2020 případovou konferenci, na které se dohodl rozsah kontaktu chlapců s mateřskými prarodiči na období letních prázdnin. OSPOD následně vypracoval individuální plán ochrany chlapců. Otcí doporučil, aby chlapcům zajistil odbornou psychologickou pomoc. Tímto doporučením se otec řídil.

V červenci 2020 Městský úřad Tábor vyřizoval stížnost prarodičů na postup OSPOD. Prarodiče se domnívali, že OSPOD nevystupoval v nejlepším zájmu dětí, když dostatečně razantně neřešil jimi namítané nevhodné chování otce k synům.

Prarodiče se v říjnu 2020 obrátili na soud s návrhem na úpravu jejich styku s vnoučaty. V návrhu uvedli, že otec styku kladl překážky a jeho rozsah neodpovídal zájmu chlapců. Žádali styk v rozsahu jednoho víkendu za dva týdny.

Prarodiče se v průběhu řízení znovu obraceli na OSPOD. Poukazovali na to, že otec na syny křičí a nepřiměřeně je fyzicky trestá a že se chlapci k otci nechtějí vracet, protože se jej bojí. OSPOD oznámení v březnu 2021 postoupil policii. Policie po prověření věc odložila, protože nezjistila skutečnosti nasvědčující tomu, že by byl spáchán trestný čin.

OSPOD před soudem navrhoval upravit styk prarodičů každý třetí kalendářní víkend v roce. V červnu 2021 soud prvního stupně rozhodl o styku prarodičů v rozsahu od pátku do neděle každý třetí kalendářní týden v roce. Zvláště upravil styk v době svátků a školních prázdnin. Otec se proti rozhodnutí odvolal. OSPOD krajskému soudu navrhl, aby rozsudek potvrdil. Krajský soud v zásadě potvrdil rozsudek soudu prvního stupně. Změnil jej pouze v části stanovující povinnost otce informovat prarodiče předem o době jejich styku s chlapci v době letních školních prázdnin.

Podle sdělení OSPOD v průběhu mého šetření probíhal po skončení soudního řízení styk prarodičů s chlapci v souladu s rozhodnutím soudu a ke konfliktům mezi otcem a prarodiči nedocházelo. OSPOD zaznamenal také pozitivní změny v prožívání chlapců.

C. Právní hodnocení

Vzhledem k zákonnému vymezení působnosti ochránce¹ nehodnotím rozhodovací činnost soudu v této věci. Zabývám se pouze postupem OSPOD.

C.1 Postup OSPOD při výkonu sociálně-právní ochrany chlapců

OSPOD je povinen pravidelně vyhodnocovat situaci dítěte a jeho rodiny z hlediska posouzení, zda se jedná o tzv. ohrožené dítě. Vyhodnocení je určujícím kritériem pro další kroky orgánu sociálně-právní ochrany dětí, tedy vytváření individuálního plánu ochrany dítěte a navazující práci s rodinou.²

Ohroženým dítětem, tedy dítětem vyžadujícím zvýšenou pozornost, je dítě, jehož příznivý vývoj (chráněný zájem) je ohrožen. K poruše chráněného zájmu dítěte tedy vůbec nemusí dojít. **Rozhodující je, zda ohrožující skutečnosti trvají po takovou dobu nebo jsou takové intenzity, že přímo narušují řádný vývoj dítěte, případně jej narušit mohou.**

1 Ustanovení § 1 zákona o veřejném ochránci práv.

2 Ustanovení § 10 odst. 3 písm. c) ve spojení s § 6 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

OSPOD poskytuje rodičům poradenství při řešení problémů souvisejících s péčí o dítě.³

Má povinnost doporučovat, zprostředkovávat a případně i nařizovat rodičům odbornou spolupráci, vyžaduje-li to zájem dítěte.⁴

Orgán sociálně-právní ochrany dětí by měl v rámci výkonu své poradenské činnosti usilovat o smírné řešení také ve sporu o styk prarodičů s dítětem a nabízet stranám pomoc, vyhodnotí-li, že je v zájmu dítěte, aby se s prarodiči stýkalo.⁵

Povinnost státního orgánu přijmout opatření umožňující realizaci rodinného života není absolutní, nespočívá v povinnosti dosáhnout určitého výsledku, ale v povinnosti vyčerpát všechna opatření, která od něj bylo možné v daném případě rozumně očekávat.⁶

OSPOD tedy odpovídá pouze za to, že včas aplikuje prostředky, které mu zákon poskytuje. To, zda opatření OSPOD povedou k zamýšlenému cíli, záleží nakonec především na rodičích, dětech a případně na dalších členech rodiny.

OSPOD situaci dětí začal řešit, když se na něj obrátili prarodiče. Ti uvedli, že se před smrtí matky i po ní podíleli na péči o chlapce. Chlapci u nich trávili každý druhý týden. Prarodiče uváděli, že dohodnout se s otcem chlapců pro ně bylo čím dál obtížnější. Upozorňovali také OSPOD, že oba chlapci, a především starší Adam, potřebovali v této velmi těžké situaci oporu, kterou jim však otec není schopen poskytnout. Prarodiče tvrdili, že se jim chlapci vícekrát svěřili, že je otec bil a křičel na ně.

Prarodiče také s chlapci navštívili OSPOD Magistrátu města České Budějovice. Tamní psychologka s chlapci hovořila, o rozhovoru sepsala zprávu, kterou prarodičům poskytla a doporučila jim obrátit se na místně příslušný OSPOD.

Svým šetřením jsem zjistil, že OSPOD se zabýval oznámeními ohledně nevhodné péče otce a prověřil je. OSPOD nezjistil, že by péče otce byla pro chlapce ohrožující. Zjistil však, že chlapci byli velmi zasaženi smrtí matky a souvisejícími změnami v jejich životech. Museli si zvyknout na bydlení v odloučené zemědělské usedlosti oproti dosavadnímu životu ve městě. Museli také změnit základní školu. OSPOD zároveň shledal, že pro chlapce byly ohrožující neshody otce a mateřských prarodičů.

OSPOD tedy vyhodnotil, že jsou chlapci ohroženi. K řešení situace chlapců uspořádal případovou konferenci. Té se z rodiny účastnil otec, jeho rodiče a také mateřští prarodiče i zletilá sestra chlapců. Na případové konferenci OSPOD s rodinou dohodl, kdy budou chlapci o nadcházejících prázdninách u prarodičů, a také to, že otec společně s chlapci začne navštěvovat psychologku z poradenského centra. Ta se případové konference také zúčastnila. Psycholožka před případovou konferencí hovořila s oběma chlapci. Otec se doporučeními OSPOD řídil. Navázal spolupráci s psychologkou poradenského centra.

3 V souladu s ustanovením § 11 odst. 1 písm. a) a b) zákona o sociálně-právní ochraně dětí.

4 Ustanovení § 11, 12 a 13 odst. 1 písm. d) zákona o sociálně-právní ochraně dětí.

5 V souladu s ustanovením § 927 občanského zákoníku.

6 Konstatoval to mimo jiné Evropský soud pro lidská práva v rozhodnutí ve věci Pedovič proti České republice ze dne 18. 7. 2006, č. 27145/03, § 115; rozhodnutí je v českém (neoficiálním) překladu dostupné z [http://eslp.justice.cz/justice/judikatura_eslp.nsf/0/F97A94FFFA1EC85AC1257D1D00414D95/\\$file/Pedovi%C4%8D-rozsudek-opr.pdf?open&](http://eslp.justice.cz/justice/judikatura_eslp.nsf/0/F97A94FFFA1EC85AC1257D1D00414D95/$file/Pedovi%C4%8D-rozsudek-opr.pdf?open&), bod 115; srov. též usnesení Ústavního soudu ze dne 13. 12. 2006, sp. zn. III. ÚS 438/05. Všechna uvedená rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na <https://nalus.usoud.cz/>.

OSPOD následně vystupoval i jako opatrovník dětí v soudním řízení (jeho postup v této věci hodnotím v následující části [C.2](#)). Nadále byl s rodinou v kontaktu, poskytoval poradenství otci i prarodičům a zjišťoval nezbytné informace pro průběžné vyhodnocování situace chlapců.

OSPOD v březnu a dubnu 2021 znovu prověřoval výhrady prarodičů k péči otce. Opět nezjistil nedostatečnou péči či týrání chlapců, na které prarodiče upozorňovali. S otcem výhrady k péči a jeho chování k synům OSPOD znovu projednával. Otec následně obnovil spolupráci s poradenským centrem, kterou již předtím přerušil.

Ze zprávy poradenského centra vyplynulo, že mezi starším Adamem a otcem byly konflikty, ke kterým mohla přispívat jeho i otcova impulzivní povaha. Psycholožka však shledala, že Adam má v otci oporu. Zároveň uvedla, že má Adam tendenci manipulovat s fakty. Zhodnotila, že otec si problémů byl vědom a snažil se přizpůsobit své výchovné působení na chlapce na základě poskytnutého poradenství.⁷

Poté, co soud pravomocně upravil styk prarodičů s chlapci, OSPOD vyhodnotil, že se situace chlapců stabilizovala a zklidnila. Téměř ustaly i konflikty otce s prarodiči. Chlapci si také více zvykli na život u otce a novou školu, kde si našli kamarády.

OSPOD již chlapce nadále nevyhodnocuje jako ohrožené děti. Je s rodinou nicméně nadále v občasném kontaktu. S chlapci OSPOD opakovaně hovořil, a to i po skončení soudního řízení.

K uvedenému postupu OSPOD nemám výhrad. Mám za to, že svou preventivní a poradenskou roli plnil důsledně. Otec s OSPOD po celou dobu spolupracoval a řídil se jeho doporučeními. OSPOD tedy neměl důvod přistoupit k direktivním opatřením v rámci výkonu sociálně-právní ochrany chlapců.

Nemohu zároveň přisvědčit námitce stěžovatele, že by OSPOD jednal nevyváženě a v zájmu prarodičů. Prověřování oznámení o možném ohrožení dětí v péči otce bylo zákonnou povinností OSPOD. Je samozřejmě pochopitelné, že opakovaná šetření OSPOD stěžovateli nebyla příjemná a spíše vedla k dalším konfliktům mezi ním a prarodiči. Povinností OSPOD bylo také řešit problémy a konflikty týkající se styku prarodičů s dětmi. Bylo tedy zcela namístě, aby v těchto věcech OSPOD jednal s otcem.

Stěžovateli vadilo, že OSPOD stejným způsobem neřešil jeho výhrady k chování prarodičů. OSPOD však může jednat jen na základě svých zákonných zmocnění⁸ a nemůže vystupovat jako rozhodce vztahů v rodině. Nemůže tedy přímo řešit konflikty mezi dospělými a posuzovat, kdo z nich je způsobit.

OSPOD však upozorňuji, že by se měl zabývat oznámeními otce o možné manipulaci dětí ze strany prarodičů, případně i jiných zásazích prarodičů do jeho výchovy. Ty by měl zejména s prarodiči projednat. Pokud shledá, že je to nezbytné v zájmu dětí, může

⁷ Zpráva poradenského centra B., o. p. s., ze dne 24. 5. 2021, č. I. 268-269 spisové dokumentace OSPOD.

⁸ Dle čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky lze státní moc vykonávat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon; podle ustanovení § 2 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, uplatňuje správní orgán svou pravomoc pouze k těm účelům, k nimž mu byla zákonem nebo na základě zákona svěřena, a v rozsahu, v jakém mu byla svěřena.

prarodičům také doporučit odbornou pomoc. Svým šetřením jsem nezjistil, že by se dosud měl OSPOD domnívat, že k nějaké manipulaci dětí ze strany prarodičů dochází. Stejně tak hodnotím, že dosavadní výhrady prarodičů k péči otce nelze bez dalšího považovat za cílenou snahu narušit jeho výchovu. Pokud by však takové okolnosti v budoucnu nastaly, měl by se jimi OSPOD zabývat.

V postupu OSPOD při poskytování sociálně-právní ochrany chlapcům jsem tedy neshledal pochybení.

C.2 Postup OSPOD jako kolizního opatrovníka chlapců

Úkolem kolizního opatrovníka v soudním řízení je především zjistit, co je v oprávněném zájmu dítěte, a tento zájem dostatečně prosazovat a chránit.⁹ Řádným zastupováním dítěte přispívá opatrovník k naplnění závazku státu, aby zájem dítěte byl předním hlediskem při rozhodování, které se jej týká.¹⁰ Své stanovisko k projednávané věci musí kolizní opatrovník přijmout na základě objektivních zjištění, musí být dostatečně odůvodněno a musí vždy hájit nejlepší zájem dítěte.¹¹

Podle ustanovení § 927 občanského zákoníku mají příbuzní dítěte právo být s dítětem v kontaktu za předpokladu, že k nim má dítě citový vztah a nedostatek styku s nimi by pro dítě znamenal újmu. Toto právo vyplývá i z Úmluvy o styku s dětmi.¹² Evropský soud pro lidská práva pak dovedl,¹³ že vztahy prarodičů a jejich vnoučat jsou chráněny jako součást práva na rodinný život.¹⁴

Při určování, zda mají prarodiče právo na styk s dítětem i při určování jeho rozsahu je předním hlediskem nejlepší zájem dítěte.¹⁵ Ve svých nedávných rozhodnutích se výkladem ustanovení § 927 občanského zákoníku se zohledněním nejlepšího zájmu dítěte zabýval Ústavní soud.¹⁶ Dle Ústavního soudu mohou zájem dítěte na styku

9 Z důvodové zprávy k zákonu č. 89/2012 Sb., občanskému zákoníku, ve znění pozdějších předpisů: „Vzhledem ke specifickému postavení kolizního opatrovníka je naprosto nezbytné, aby jednal za dítě se znalostí věci, okolností, názorů, stanovisek atd.; jinak řečeno, tento opatrovník nemá jen obecně při svém jednání brát zřetel na zájem dítěte, ale je povinen nejprve zjistit, co ve skutečnosti zájmem dítěte je, jak nejlépe by bylo možné zájem dítěte naplnit.“

10 Čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte vyhlášené pod č. 104/1991 Sb., ve znění vyhlášeném pod č. 41/2010 Sb. m. s.

11 Nejlepší zájem a blaho dítěte jsou předním hlediskem sociálně-právní ochrany dětí. Viz § 5 zákona o sociálně-právní ochraně dětí a čl. 3 Úmluvy o právech dítěte.

12 Článek 5 odst. 1 Úmluvy o styku s dětmi, vyhlášené pod č. 91/2005 Sb. m. s.

13 Viz např. rozsudek ve věci Bogonosovy proti Rusku ze dne 5. března 2019, č. 38201/16, bod 79; dostupné z <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-191488>, česká anotace rozhodnutí dostupná z http://eslp.justice.cz/justice/judikatura_eslp.nsf/WebSearch/E59A0041698034B8C1258431003D0F41?openDocument&Highlight=0.

14 Dle článku 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, vyhlášené pod č. 209/1992 Sb.

15 Článek 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte totiž působí i jako interpretační princip, viz Obecný komentář č. 14 Výboru pro práva dítěte ze dne 29. 5. 2013, o právu dítěte na to, aby jeho nejlepší zájmy byly předním hlediskem, CRC/C/GC/14, bod 6; dostupný v českém (neoficiálním) překladu na <https://www.vlada.cz/assets/ppov/r/p/vyboru/pro-prava-ditete/Preklady-dokumentu-OSN.pdf>, s. 114; srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 18. 10. 2016, sp. zn. I. ÚS 1901/16, bod 5.

16 Nález Ústavního soudu ze dne 28. července 2022, sp. zn. II. ÚS 395/22, a nález Ústavního soudu ze dne 30. srpna 2021, sp. zn. I. ÚS 1081/20.

s příbuznými oslabovat jejich vyhocené vztahy a konflikty s rodiči.¹⁷ Rozsah styku příbuzných nesmí být stejný nebo větší než styk rodiče, a soud by měl při rozhodování brát v úvahu také vztahy se všemi dalšími příbuznými. Za normálních okolností by soud měl také zohlednit názor rodičů na rozsah styku s příbuznými.¹⁸ Současně Ústavní soud shledal, že je obecně v nejlepším zájmu dítěte mít vztahy s více příbuznými, kteří mu mohou být v životě oporou. Zájem na zachování vztahů s širší rodinou je pak ještě silnější právě u dětí, které oba rodiče nemají.¹⁹

Dle Ústavního soudu²⁰ je nutné považovat přání (názor) dítěte za zásadní vodítko při hledání jeho nejlepšího zájmu za předpokladu, že je dítě dostatečně rozumově a emocionálně vyspělé. Současně však není možné, aby obecné soudy postoj nezletilého dítěte bez dalšího převzaly a aby své rozhodnutí založily toliko na jeho přání, a nikoliv na pečlivém a komplexním posuzování jeho zájmů.²¹ Soud musí zjištěné přání nezletilého dítěte hodnotit komplexně a považovat jej za zásadní vodítko až po pečlivém posuzování zájmů dítěte a při zohlednění ostatních oprávněných zájmů. Přání dítěte není pro soud zcela zavazující.²²

Jelikož je úkolem OSPOD jako kolizního opatrovníka vyhodnocovat a prosazovat právě nejlepší zájem dítěte, měl by se uvedenými závěry judikatury také přiměřeně řídit.²³

Svým šetřením jsem zjistil, že OSPOD byl v roli opatrovníka aktivní. Z jeho předchozí spolupráce s rodinou si už ujasnil, že v nejlepším zájmu chlapců je udržovat vztah s prarodiči. Při své práci s rodinou v rámci výkonu sociálně-právní ochrany dětí pak napomohl smírnému řešení v podobě dílčí dohody o rozsahu styku mezi otcem a prarodiči.

OSPOD v průběhu řízení několikrát²⁴ hovořil s chlapci. Oba chlapci si přáli trávit čas s prarodiči. Starší Adam si přál být v péči prarodičů a otce pravidelně navštěvovat. OSPOD chlapci vysvětlil, že to není možné, protože o tom soud nerozhodoval. S chlapci OSPOD hovořil i po skončení soudního řízení v souvislosti s výkonem sociálně-právní ochrany.

17 Srov. bod 49 důvodové zprávy k Úmluvě o styku s dětmi. In: Rada Evropy. Explanatory Report to the Convention on Contact concerning Children. Štrasburk, 2003; dostupné on-line v anglickém jazyce <https://rm.coe.int/16800d380d>.

18 Nález Ústavního soudu, sp. zn. I. ÚS 1081/20, bod 24.

19 Nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 395/22, bod 24.

20 Nálezy Ústavního soudu ze dnů 26. 5. 2014, sp. zn. I. ÚS 2482/13, 25. 9. 2014, sp. zn. I. ÚS 3216/13, a 30. 12. 2014, sp. zn. I. ÚS 1554/14.

21 Viz např. nález Ústavního soudu ze dne 16. 6. 2015, sp. zn. II. ÚS 2943/14.

22 Srov. též nález Ústavního soudu ze dne 8. 8. 2013, sp. zn. II. ÚS 1649/13. Obdobně se vyjádřil i Evropský soud pro lidská práva v rozsudku ve věci C. proti Finsku ze dne 9. 5. 2006, č. 18249/02, bod 58; dostupné z <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-75337>.

23 Srov. komentář k § 8, In: ROGALEWICZOVÁ R. a kol.: Zákon o sociálně-právní ochraně dětí. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018, ISBN 978-80-7400-713-2, 782 s.

24 S chlapci hovořil už před zahájením řízení dne 5. 10. 2020, během řízení s nimi sociální pracovnice hovořily ve dnech 5. 3. a 26. 5. 2021. Soud následně sám zjišťoval názor dětí na jednání dne 3. 6. 2021 za přítomnosti sociální pracovnice OSPOD.

OSPOD také v průběhu řízení jednal s otcem i s prarodiči. Když měl otec k návrhu OSPOD výhrady, sociální pracovnice je s otcem osobně projednaly a vysvětlily mu stanovisko OSPOD.²⁵ Vedoucí OSPOD následně otci vysvětlila roli opatrovníka.²⁶

OSPOD dále vycházel ze zpráv školy chlapců a zpráv jejich lékaře. K dispozici měl také zprávy poradenského centra.

V průběhu řízení se stěžovatel s prarodiči předběžně dohodl na rozsahu styku každý třetí víkend. Takový rozsah styku navrhoval i OSPOD. Vyhodnotil, že vzhledem k úmrtí matky by měl být rozsah styku dětí s jejich rodiči četnější, než bývá obvyklé. Vzhledem k tomu, že soud prvního stupně takto skutečně rozhodl, navrhoval OSPOD v odvolacím řízení potvrzení rozsudku.

Stěžovatel nerozporoval, že měli oba chlapci velmi silný citový vztah ke svým mateřským prarodičům. Netvrdil ani, že by udržování kontaktu s prarodiči nebylo v nejlepším zájmu chlapců. Stěžovateli vadil právě rozsah styku, který OSPOD v roli opatrovníka chlapců v soudním řízení prosazoval. Argumentoval především tím, že prarodiče mají tendenci zasahovat do jeho práva na výchovu chlapců a při takovém rozsahu styku budou schopni jeho výchovu sabotovat. Dále mu vadilo, že takto četný styk značně omezí jeho volnočasové aktivity se syny.

Za stěžejní okolnost při hodnocení nejlepšího zájmu nezletilých synů stěžovatele považují to, že přišli o svou matku. Nelze samozřejmě tvrdit, že by úmrtím rodiče nabývali prarodiče jeho rodičovskou odpovědnost a právo podílet se na výchově dítěte. Prarodiče jsou však za takové situace zpravidla nejbližšími příbuznými po zemřelém rodiči. Jejich prostřednictvím dítě může udržovat vztahy se všemi dalšími příbuznými ze strany zemřelého rodiče. Synové stěžovatele se tak prostřednictvím svých mateřských prarodičů mohli setkávat se svou polorodou zletilou sestrou a s dalšími příbuznými matky.

Prarodiče také částečně pečovali o chlapce po dobu nemoci matky a krátce po její smrti. Díky tomu se mezi nimi a chlapci vytvořilo nadstandardně silné citové pouto. Tomu odpovídaly i soustavně projevované postoje chlapců. Ti se k prarodičům těšili a pravidelný kontakt s nimi byl pro ně oba velmi důležitý.

Ze spisu je zřejmé, že vztahy mateřských prarodičů s otcem byly do značné míry konfliktní. Prarodiče opakovaně sdělovali OSPOD své výhrady k péči otce. Měli také výhrady k otcovu výchovnému přístupu a sami volili odlišné metody. Chápu, že takové chování mohl stěžovatel vnímat jako zasahování do své výchovy. Za takové situace pak jistě styk mateřských prarodičů může přispívat ke konfliktům. To v daném případě do určité míry oslabovalo nejlepší zájem dětí na styku s prarodiči.

OSPOD v pozici kolizního opatrovníka by však měl všechny okolnosti hodnotit v souvislostech. V daném případě tak převážily okolnosti hovořící pro styk s mateřskými prarodiči ve větším rozsahu, než je obvyklé. Návrh OSPOD, aby styk s prarodiči probíhal každý třetí kalendářní víkend v měsíci, považuji za dostatečně zdůvodněný nejlepším zájmem chlapců. Je tomu tak především proto, že OSPOD přihlédl ke specifické situaci

25 Úřední záznam OSPOD ze dne 14. 12. 2020, č. I. 181 spisové dokumentace OSPOD.

26 E-maily otci ze dnů 16. a 17. 12. 2020, č. I. 183 a 187 spisové dokumentace OSPOD.

chlapců v souvislosti s úmrtím jejich matky a přiměřeně k věku dětí také přihlédl k jejich přání.

V postupu OSPOD při výkonu kolizního opatrovnictví synů stěžovatele jsem tedy pochybení neshledal.

D. Informace o dalším postupu

V postupu OSPOD jsem neshledal pochybení. Své šetření tedy uzavírám ve smyslu ustanovení § 17 zákona o veřejném ochránci práv.

Zprávu zasílám tajemníkovi Městského úřadu Tábor a o výsledku šetření informuji starostu města Tábor. Zprávu zasílám také stěžovateli.

Brno 20. září 2022

JUDr. Stanislav Křeček v. r.
veřejný ochránce práv
(zpráva je opatřena elektronickým podpisem)